

Onderzoek Beekdalen en laagten

Teun Spek, provincie Gelderland

Zoetwatervoorziening Oost-Nederland
Onderzoek beekdalen

1 Zoetwatervoorziening Oost-Nederland | Toelichting Fase 2

1

Advies Delta commissaris en Brief bodem en water sturend

Concrete aanbevelingen:

a) Ik roep U met klem op om van het NPLG echt een integraal programma te maken zodat de synergie tussen transitie ook in de uitvoering gestalte krijgt! Neem naast stikstof, natuurherstel en waterkwaliteit ook doelen voor waterbeschikbaarheid hierin op. Met het Deltaprogramma Zoetwater bied ik u aan gezamenlijk te werken aan concrete en heldere doelen. Deze moeten worden belegd met instrumentarium zodat er een maatregelenpakket komt dat goed uit te werken is in de gebiedsplannen van het NPLG. Ik denk graag met U allen mee over de concrete invulling hiervan.

Structureerende keuzes

Hoge zandgronden

30. We houden water langer vast en voeren het minder snel af. We herstellen daarmee de sponsverking van de bodem en bereiken een robuust grondwatersysteem. Dit wordt in gebiedsprocessen geborgd.

31. We verhogen de grondwaterpeilen met mogelijk 10 cm tot 50 cm. Daardoor wordt op de hoge zandgronden verdroging bestreden. Omdat het hier maatwerk betreft, wordt dit in gebiedsprocessen verder uitgewerkt.

32. In de gebiedsprocessen zetten we in op grootschalig herstel van beekdalen op zandgronden voor het verbeteren van de waterkwaliteit. Hiermee halen we niet alleen de doelen voor de waterkwaliteit (vanuit de KW en de Nitratrichtlijn) maar kunnen we ook andere doelstellingen realiseren (zoals natuur, groenblauwe dooradering en waterberging).

33. We beperken de grondwateronttrekkingen rond Natura 2000-gebieden. Daarmee voorkomen we verdroging deze gebieden. Dit wordt in de gebiedsprocessen uitgewerkt.

3 Zoetwatervoorziening Oost-Nederland

3

Deze presentatie

- Recente richting gevende beleidsuitspraken
- Plek van dit onderzoek in PPLG's, grondwateragenda, beleidstafel veiligheid en wateroverlast en ZON
- Plek van beekdalen en laagten in het watersysteem
- Resultaten en conclusies
- Mogelijk vervolg

2 Zoetwatervoorziening Oost-Nederland

Terug naar [beginpagina](#)

2

Uit advies Deltacommissaris:

- Synergie in transitie in het NPLG
- Niet alleen stikstof, natuur en waterkwaliteit, maar ook waterbeschikbaarheid.
- Maak concrete doelen
- Werk maatregelen en instrumenten uit in NPLG

Minister I en W

- Afvoer verminderen en water vasthouden. Dit borgen in gebiedsprocessen
- Grondwater peilen omhoog 10 -50 cm uitwerken in gebiedsprocessen
- Grootschalig herstel van beekdalen (waterkwaliteit, natuur, waterberging)

4 Zoetwatervoorziening Oost-Nederland

Terug naar [beginpagina](#)

4

Zoetwater voorziening Oost-Nederland

Dit onderzoek in zijn omgeving

- Concrete doelen zoetwater op landelijk niveau
- Concrete doelen op Oost niveau
- Studiegroep grondwater en grondwateragenda Oost
- Addendum 7de actie programma Nitraat brede bufferzones
- Rekening houden met meer extremen
- Grondwateronttrekkingen

6 Zoetwatervoorziening Oost-Nederland Terug naar [begeleiding](#)

5

Zoetwater voorziening Oost-Nederland

Plek van de beekdalen en laagten in de route naar een klimaat robuust watersysteem

- Water vasthouden doen we overal!!!
- Relatie hoog en laag gebied
- **Twee Voorbeelden**
 - Graafschap Achterhoek
 - Hagmolenbeek zuid-Twente

7 Zoetwatervoorziening Oost-Nederland Terug naar [begeleiding](#)

7

Zoetwater voorziening Oost-Nederland

Dit onderzoek in ZON werkprogramma

1 Optimalisatie watersysteem en waterbeheer (klimaat-robust watersysteem)	
doel: aanvullen grondwatervoorraad	
1.1	optimalisatie operationeel peilbeheer in hoofdsysteem van regionale waterbeheerders
1.2	klimaat-robuste inrichting in hoofdsysteem van regionale waterbeheerders (beekherstel, herprofilering leggerwaterlopen)
1.3	a) aanleg regelbare / peilgestuurde drainage b) aanleg onderwaterdrainage in veengebieden
1.4	conservering op perceelsniveau: a) sloten dempen b) sloten of greppels verondiepen of afdammen c) greppels afsluitbaar maken d) duikers verhogen e) plaatsen van stuwen in detailwaterlopen f) aanleg infiltratiegreppels g) beperken oppervlakkige afstroming

6 Zoetwatervoorziening Oost-Nederland Terug naar [begeleiding](#)

6

Zoetwater voorziening Oost-Nederland

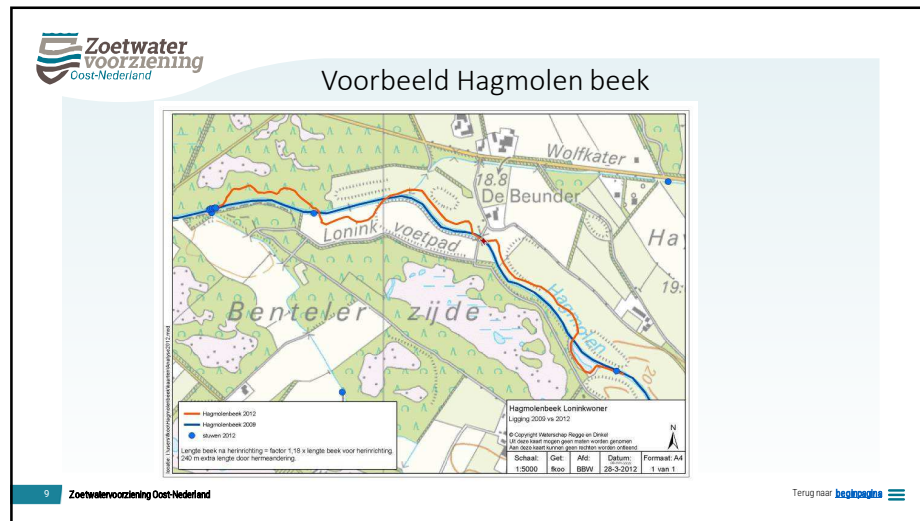
Voorbeeld Graafschap

Figuur 25. Effecten op de GVG als gevolg van de maatregelen

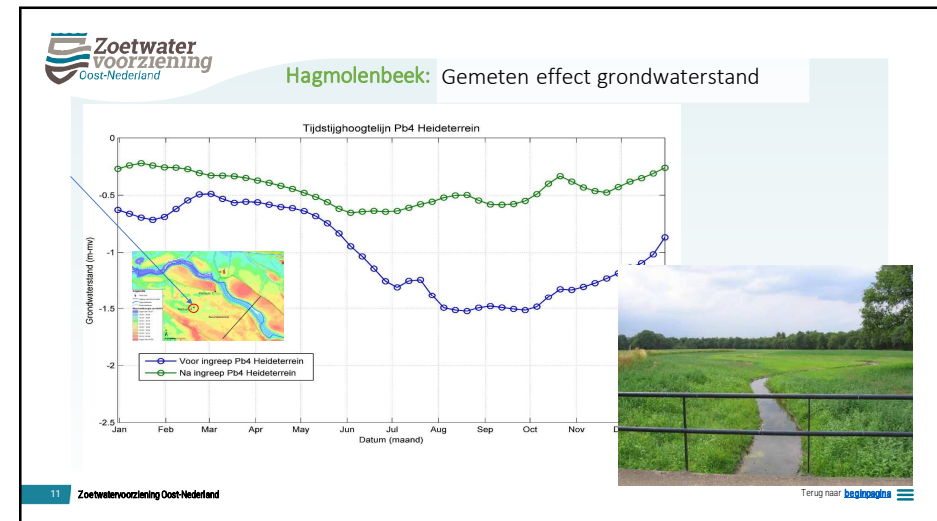
Figuur 26. Effecten op de GLG als gevolg van de maatregelen

8 Zoetwater Terug naar [begeleiding](#)

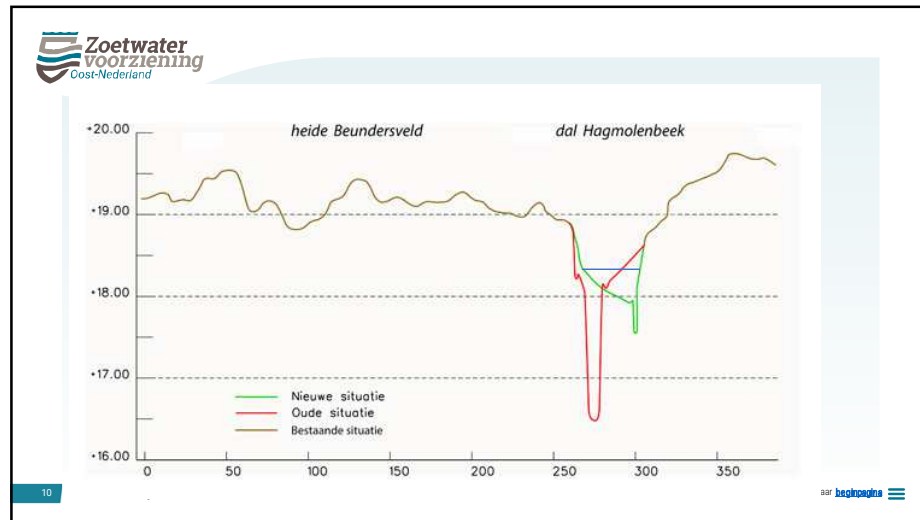
8

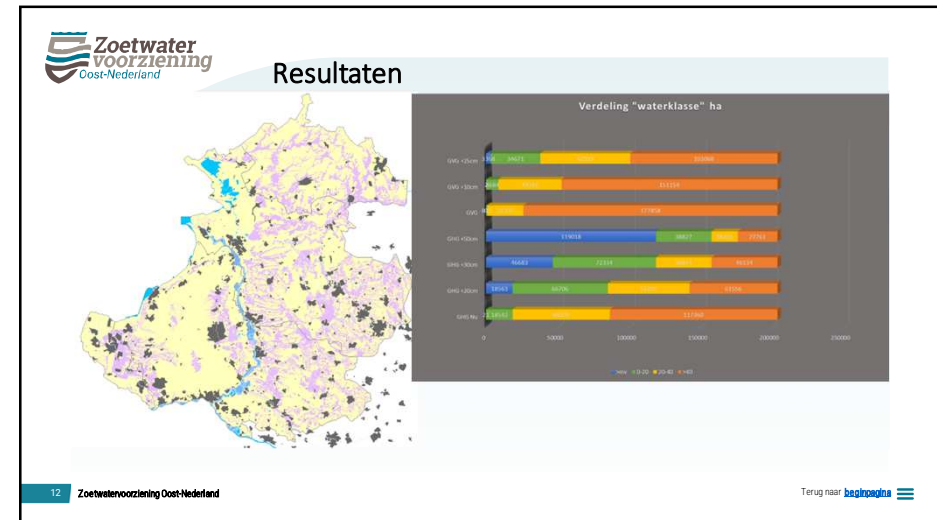
9

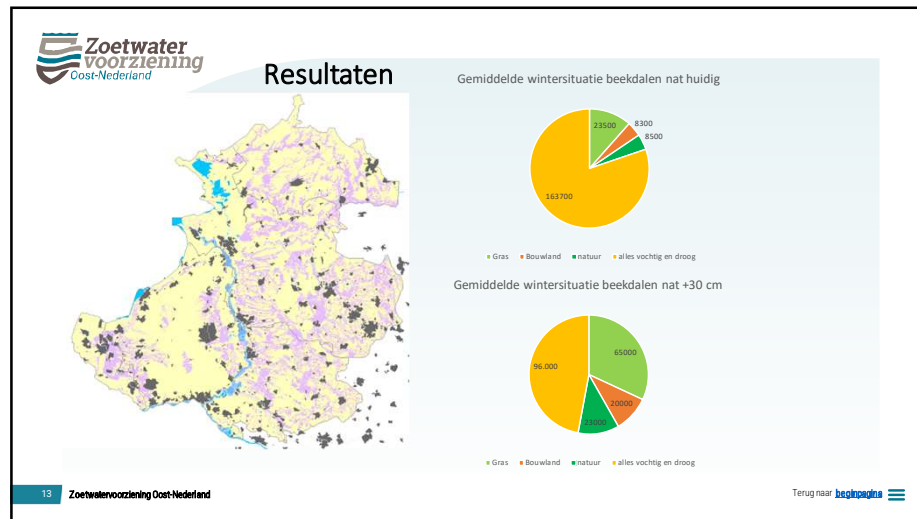
11

10

12

13

Zoetwater voorziening
Coost-Nederland

Conclusies

- Grote opgave voor een nieuwe balans tussen nat en droog bij een klimaat met meer extremen
- Geen blauwdruk. Het gaat om het gedachtengoed, niet om een voorgeschreven aanpak.
- Middelen en instrumenten binnen het NPLG kunnen helpen bij vorm geven aan deze opgave in de komende jaren. Dit moet in samenwerking tussen overheid en ondernemer.
- Met deze opgave voor beekdalen en laagten in beeld kunnen we op zoek naar synergie met andere opgaven.
- Wateroverlast normen discussie moet gevoerd worden.

15 Zoetwatervoorziening Oost-Nederland Terug naar [beekdalen](#)

15

Zoetwater voorziening
Coost-Nederland

De baten

- Grotere grondwatervoorraad (voor duurzame instandhouding van de ecosysteemdiensten van het grondwater voor landbouw, drinkwater, industrie en wonen.)
- Sterke verbetering van grondwaterstanden en de werking van kwelssystemen voor natuur en beekdalen.
- Hydrologisch herstel van beken? (knikpunt)
- Gronden met waterovervloed in een veel droger groeiseizoen in een veranderend klimaat

14 Zoetwatervoorziening Oost-Nederland Terug naar [beekdalen](#)

14

Zoetwater voorziening
Coost-Nederland

Mogelijk vervolg

- Komende maanden deze opgave vertalen naar een opgave voor de PPLG's. Er is een initiatief van Overijssel om dit met de zandprovincies en de ministeries van I en W en LNV te doen
- Samen met ZON-partners en rijk deze resultaten meenemen in de uitwerking van regionale en landelijke zoetwater doelen voor de derde periode deltaprogramma zoetwater.
- Verder gaan met uitwerking op waterschapniveau zoals in het proces droogte achterhoek.
- Verder gaan met lokale gebiedsprocessen waarin de aanpak van beekdalen en laagten een rol spelen.

16 Zoetwatervoorziening Oost-Nederland Terug naar [beekdalen](#)

16

Bedankt voor uw aandacht

Vragen?

www.zoetwatervoorzieningooitnederland.nl

Zoetwatervoorziening Oost-Nederland
Onderzoek beekdalen

17 Zoetwatervoorziening Oost-Nederland | Toelichting Fase 2

17

Zoetwatervoorziening Oost-Nederland | Toelichting Fase 2

19

Stellingen

We moeten van voorjaar zo snel mogelijk droog naar voorjaar zo lang mogelijk nat.

Als we succesvol zijn in water vasthouden wordt de basis afvoer in klimaat 2050 minder en in droge zomer krijgen we droogval

Als we water en bodem serieus nemen is er geen water overlast meer, maar alleen een bergingopgave

Zoetwatervoorziening Oost-Nederland
Onderzoek beekdalen

18 Zoetwatervoorziening Oost-Nederland | Toelichting Fase 2

18